

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1909. JANUÁR 9.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 6. SZÁM.

Előfizetési árak.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy óra . . . 1.20 „
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mítással díjszabás szerint

A kamara politizál.

Kassa, jan. 8.

A kassai kereskedelmi és iparkamara, egy idő óta, az ország több kamarájával egyetemben hivatásához nem illő szereplést folytat: politizál. Kassán, az adóreform ellen allarmirozta a kereskedőket és iparosokat és szinte hivatalosan szervezte a törvényjavaslatot támadó ellenszenvet. Állítólag a kamarai elnök újévi beszéde is, a jeremiádok tenorja felé hajlott. Hir szerint beszédében a kereskedelmi és ipari érdekekre szomorúnak látta volna a mostani politikai helyzetet. Ezt nemsokára követte egy hivatalos komüniké, mely *szószegéssel* vádolta meg a miniszterelnököt, mint aki, ígérete ellenére, az adóreformban nem vette föl a kereskedők és iparosok kamarái által proponált módosításokat.

Most aztán kiderült, hogy a kassai iparkama tévesen informálta a közönséget. Nem igaz, hogy Wekerle Sándor ígéretét megszegte. Nem igaz, hogy a gyári, kereskedelmi és ipari érdekképviselőknek megígért, szám szerint 45 módosítást a képviselőház pénzügyi bizottsága jórészt mellőzte. Szóval nem igaz, hogy a miniszterelnök az üzleti érdekköröknek tett ígéretét be nem váltotta. Megjelent ugyanis a pénzügyi bizottságnak az adóreformra vonatkozó jelentése. A jelentésből világosan az tűnik ki, ország-világ maga állapíthatja meg, ha elolvassa, hogy *az említett híreszteléseknek és ráfogásoknak éppen az ellenkezője igaz.* A kereskedők és iparosok kívánságai nemcsak hogy *teljesítve vannak a módosított szövegű javaslatban, hanem egyenesen túl vannak szárnyalva, amennyiben a miniszterelnök a megnyilvánult kívánságokon kívül saját iniciatívájából is felvett néhány oly pótást és módosítást, amelyek a legerőteljesebben portálják a magyar kereskedelmi és ipari érdekeket.*

Miután ezt a valódi tényállást le- szögeztük, keressük-kutatjuk, hol- merre van a kassai kamara beisme- rése arról, hogy nemrég publikált hi- vatalos komünikéje téves adatokra támaszkodott s az érdekelt köröket a valóságtól eltérően informálta? A saj- tót a kormány ellen oly buzgón ug- rató kamarának négy nap alatt ele- gendő ideje lett volna, hogy a való tényállást is közölje a lapokkal. Nem tette. Amilyen buzgó volt az adóre-

form körüli zavar keltésben, oly tar- tózkodó a valóság megállapításában. A kamarának ez a magatartása méltán kelti azt a gyanút, hogy az adó- reform támadásánál inkább a politi- kai ellenszenv, mint az üzleti körök felismert érdekeinek istápolása vezette. Már pedig mi nem szeretnők, ha ez a gyanu valónak bizonyulna. A ka- mara, mint erkölcsi testület, nem vi- selheti magán egyes emberek politi- kai cégerét.

A kamara bármely tagja, lehet darabont, lehet balpárti, lehet ó-libe- rális, vagy akár micsoda, ez pusztán egyéni gusztnus dolga, nincs hozzá szavunk. A kamara azonban külön- féle gondolkodású emberek testülete s éppen ezért, működésének, maga- tartásának eredője nem lehet más, mint a pártpolitikán felülemelkedő, tiszta és önzetlen gazdasági érdek.

Az a modor, a hogyan a kassai kamara az utóbbi időben a nemzeti kormány javaslatait tárgyalja, olyan forma benyomást kelt, mintha a ka- marába szorult volna minden ellen- séges politikai szenvedély, hogy azu- tán onnan intézzen kirohanásokat a koalíciós kabinet működése ellen. Már az adóreform ügyében összehi- vott népgyűlés alkalmával konstatál- tuk, hogy nem tesznek jó szolgálato- kat az ügynek, amidőn türelmetlen békétlenséggel ugy tárgyalják a refor- mot, mintha ebben a végső szó már kimondatott volna.

Lám az események beigazolták, hogy Wekerle készséggel elégti ki az üzleti körök jogos kiváltságait. Megtette volna ezt akkor is, ha a kamara szárazon tartja puskaporát s nem él a demagógia tegyverével.

Volt idő, hogy a kassai kamarán az elfogulatlan objektivitás volt az uralkodó szellem. Ezt az időt, a ka- mara érdekében, őszintén visszaki- vánjuk.

— Református gyűlés. A kassai re- formátus egyház f. hó 10-én, vasárnap dél- előtt 11 órakor a vármegyeház kistermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a ta- gokat e helyen is meghívja az elnökség.

— Az igazságügyi tisztviselők rang- sora. Az igazságügyi szolgálatban lévő tisztviselők rangsorát, mint a Budapesti Tudósító értesül, legkésőbb az Igazságügyi Közlöny ez évi februári számának mellék- leteként fogják közzétenni. A rangsor ki- adását részben az 1908. évi VI. törvénycikk alapján eszközölt tömeges birói kinevezé-

sekre, részben az 1908. és 1909. évi költ- ségvetések alapján történt csaknem ezerre- menő köztisztviselői előléptetésekre való te- kintettel kellett ez ideig elhalasztani.

Mit fogyaszt Kassa?

— Jól zárult az esztendő. —

Az 1908. évi fogyasztási adó.

Kassa város fogyasztási adóhivatala most állította össze az 1908. évi forgalom- nak kimutatását. A kimutatás szerint az 1908. évre előirányzott 556,364 korona be- vétel helyett, a tényleges eredmény 595,783 korona 61 fillért teszen ki. A tényleges többlet tehát 39,419 korona 61 fillér. A több jövedelemből az államot megilleti: állami boritaladó címén 8494 korona 98 fil- lér, vagyis összesen 18,024 korona 52 fil- lér. A várost megillető többlet 21,395 ko- rona 09 fillér.

Ez az összeg azt mutatja, hogy az 1908. évben ennnyivel több jövedelme volt a városnak. A tényleges bevételként feltűntet- tett 595782 korona 61 fillér összegben nin- csen elszámolva az előirányzatba felvett ál- lamsegély, amelyből a város pénztára a kir. adóhivatalból a leszámolás elkészültéig 60000 kor. vett fel. Továbbá az előirányzott 36156 kor. 26 fill. pótkártalanítási összeg, valamint az előirányzott 8090 kor. beszédesi jutalék. Ezeket a városi fogyasztási adóhivatal azért nem számolja el, mert a városi pénztár ezt közvetlenül az állami pénztárból veszi fel s így a fogyasztási adóhivatal pénztárába ezen jövedelmek be nem folytak.

Az 1908. évi eredményt összehason- litva az 1907. évi eredménnyel, a több jö- vedelem 47146 kor. 07 fillért mutat. Ter- mészetesen figyelembe kell venni, hogy 1907- ben a szikviz- és szörpös pezsgő-víz-adó életbeléptetve nem volt s ezen a címen 18104 koronát tesz ki az 1908. évi jöve- delem.

Felemlítést érdemel, hogy az előirány- zatnál kevesebb bevétel folyt be a szesz- adó és a vágóhídi díj rovatban. A szesz- adónál 4—5 évre visszamenőleg rendszeres esés mutatkozik, melyhez a kimérési jogok- nak a beszüntetése nagyban hozzá járul. A vágóhid azért mutat kevesebb eredményt, mert több faluban levágott hust hoztak be.

Hogy a végső eredmény mindamellett, az előző esztendő jövedelmét oly feltűnően tulszárnyalja, az nagyrészt *Benedek* László főszámvevő, a fogyasztási adóhivatal h. igazgatójának az érdeme. *Benedek* ugyanis fáradalmat nem ismert az ellenőrzés gyakor- lásában. Hajnalonkint a kisegítők és más alkalmazottak működését mindég ellenőrizte, ugyszintén a szikvizgyárakat és a vágóhidat is. Havonta 2—3 szor rovacnolt a per- centes vámoknál. Ezen ellenőrzés látható ered- ménye a vámok és helypénz jövedelemnek emelkedése, mely 900 kor.-val több, mint a mult évben volt, emelkedett továbbá a kö- vezetvám 1600 korona; a hidvám 1300 korona; a mértékHITELESÍTŐ 4000 korona több jövedelemmel. — A leikiismeretes hi- vatalvezetésnek ez a körülmény a legszebb dicsérete!

Érdekesnek tartjuk itt felemlíteni, hogy Kassa gyomra az 1908. évben mennyi húst fogyasztott. Sertést: 36384 darabot, továbbá behoztak 149000 kgr. sertéshúst. Levágtak a vágóhídon 3541 drb ökröt, behoztak levágott állapotban 589 ökröt. Levágtak a vágóhídon 9339 drb borjút, behoztak 2404 darabot. Levágtak a vágóhídon 2137 drb juhot.

Ha már most ezt a statisztikát hozzá mérjük az 1907. évi forgalomhoz, kiderül, hogy sertés 2631, ökr 374, borjú 1532, juh 479 darabban több vágatott le a kassai vágóhídon, mint az előző évben. A faluban vágott hus behozatala kisebb volt, ami a szigorú ellenőrzésnek tulajdonítható. Amikor tehát Kassa közönsége a legjobban szidta a mészárosokat, amikor anktézték, szónokoltak, — akkor volt a legerősebb a hús-fogyasztás Kassán. A gyomor ugyilátszik nem politizál.

Lepecsételt szakszervezet.

A vas- és fémmunkások kassai csoportjának felfüggesztése.

A fővárosban október 8-án lezajlott nagyarányú tüntetések szálai a rendőri vizsgálat szerint a vas- és fémmunkások szakszervezetéből indultak ki. A vizsgálat eredményének megfelelően — mint ismeretes — *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter elrendelte a vas- és fémmunkások országos szövetségének felfüggesztését. E felfüggesztés nyomában támadt az egynapos sikertelen tömegsztrájk. A miniszteri rendelet értelmében most sorra kerülnek az egyes helyi fiókok is.

A kassai csoport felfüggesztése tegnap délelőtt ment végbe. A vett utasítás alapján a kassai Munkás-Otthonban megjelent *Hudobkó* István rendőrségedfoglalmazó, *Rozsics* Jenő alszámvevő és dr. *Vukovics* Károly városi aljegyző több rendőr és detektív kíséretében.

A szakszervezetben már ott várta a hatóság képviselőit *Csapó* Sámuel kerületi titkár, aki az összes iratokat átadta. Az egész hivatalos aktus rövidesen véget ért. A szekrényeket lepecsételték, ellenben a szakszervezet helyiségét nem zárhatták be, mert ez a Munkás-Otthonban együtt volt a többi szakszervezet helyiségével.

Városunkban ezidő szerint mintegy 26 vas- és fémmunkás van, akik igényt tartanak a munkanélküli segélyre. Minthogy a hatóság intézkedése lehetővé tette a fővárosban, hogy ettől a segélytől a munkások ne fosztassanak meg, a kassai munkások hasonló kérelemmel fordultak *Eder* Ödön polgármesterhez és ma valamennyien meg is jelentek a polgármesteri hivatalban.

Affér a kuliszák mögött.

Pápai Lajos elbocsátása.

Statárium a színházban.

A kassai Nemzeti Színházban egy kínos afférből kifolyóan lehetetlenné vált *Pápai* Lajos, a társulat kitűnő baritonistájának továbbhi működése. Az eset előzményei tudomásunk szerint a következők:

Kedd este a *Jókedvi paraszt* előadása alatt a színpadra jött *Pápai* Lajos s a kuliszák mögött nyílt színen tartózkodó feleségének néhány szót csöndesen oda szolt. *Kendi* Andor segédügyelő erre erélyesen lepiszegette. Felvonás után a leintésért *Pápai* felelősségre vonta a segédügyelőt, mire szóváltás keletkezett s közben *Pápai* inzultálta *Kendit*. A színház törvényei szigorúan büntetik a tettlegességet. A főügyelő felírta *Pápai*t, de

Kendi egy inzultussal többet mondott be, amiért *Pápai* másnap ismét inzultálta. A színházi bíróság, két kardalos és egy színész, *Pápai* Lajos egy havi gázsi elvesztésére ítélte. *Pápai*, amint az ítéletet ma megtudta harmadszor is inzultálta *Kendi* Andort, egyben megfélebbezte az ítéletet az ötös bizottsághoz, mely ma délelőtt kimondta, hogy *Pápai* Lajos nem lehet tovább tagja a *Kassai társulatnak*. Színész törvények szerint, a rögtöni elbocsátás a legsúlyosabb ítélet. Ugyancsak a törvények szerint az igazgatónak az elbocsátást kimondó ítéletet jogában áll három napon belül egy havi gázsinak megfelelő büntetés pénzre átváltoztatni.

Pápai, amint az elbocsátást hivatalosan megtudta, azonnal elutazott a városból. Eddig a tényállás! Igazságos, jogos-e ez a statáriumhoz hasonló eljárás, nem tartozik mi reánk. Mi a közönség érdekét képviseljük s nekünk jó színészekre van szükségünk. *Pápai* az volt, távozását őszintén fáljaljuk. Elvégre lehetett volna módját ejteni annak, hogy az eset ne ilyen, a közönségre hátrányos módon nyerjen elintézést. A *Kassai* társulat határozottan veszt *Pápai* távozásával s reméljük, hogy a hiányt *Komjáthy* mihamar megfelelő taggal pótolni fogja.

Megsértett katonatisztek.

A kassai kardaffér epilógusa.

Annak idején, amikor a *Bozits-Szártory-Klein* féle kardafféire történt, lovag zolnai *Zolnay* Viktor vívómester levelet írt a kassai 34. gyalogezred parancsnokságához, amelyben a két hadnagyot „haszontalan, piszkos jellemű gaskölyköknek” tartja és „gaskölyköknek s pimasznak” nevezi azokat is, kik nitalán felmentenek őket. Az ezredparancsnokság a leveleket felküldötte a hadügyminiszteriumhoz, amely felhatalmazta a kassai ügyészséget, hogy *Zolnay* ellen a büntető eljárást megindítsa. Három év után csak ma lehetett a főtárgyalást megtartani. A mai főtárgyaláson dr. *Góth* Ferenc elnököl, szavazóbírák *Keczer* László és *Szunyogh* Zoltán voltak, a vádhatóságot dr. *Füsth* Antal ügyész képviselte; a védelmet pedig dr. *Kemény* Béla ügyvéd látta el.

A kihallgatás során a vádlott a leghatározottabban kijelentette, hogy e levél megírására a folyton ismétlődő kardafférek folytán keletkezett jogos felháborodása készítette; bűnösnek nem érzi magát.

A bizonyítás kiegészítése tárgyában a kir. törvényszék mindkét részről benyújtott indítványokat elvetette s így dr. *Füsth* Antal vádbeszédére került a sor, aki röviden a bűnösség kimondását kérte a hivatalból üldözendő egy rendbeli rágalmazás és két rendbeli becsületsértés vétségében.

Ezután, dr. *Kemény* Béla egy óras hatóságos védőbeszéde következett, melyet az elnök több ízben félbeszakított. A védőbeszéd az esemény történetének feltárása után nagyon ügyesen mutatta ki a vád tartalmi és jogi tarthatatlanságát.

A törvényszék a vádlottat csak egy rendbeli becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek és 100 K. pénzbírságra, valamint a költségek megfizetésére ítélte.

Az ítéletet az ügyész és a vádlott egyaránt megfélebbezték.

HIREK.

— A kassai kereskedők-köre f. hó 10-én (vasárnap) d. u. 4 órakor rendezti sajtó helyiségében (Fő-utca 65.) első felolvasását. Mely alkalommal *Kerekes* György felső kereskedelmi iskolai tanár a „Társadalmi és gazdasági kérdésekről” olvas fel. A felolvasást szavazat és monológ követi. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— A szombati hangverseny. A kassai dalegylet és Zeneegyesület szombati hangversenye iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul városszerte s így derék dalosaink fáradozásának legszebb jutalma a fényes siker lesz. Még az a kis akadály is elmúlt, mely a háziezred zenekarának idejében való teljes fellépését hátráltatta s a mely miatt a műsor két számát fel kellett volna cserélni, de most már marad a rend, mennyiben *Várady* Margit betegsége miatt a szombatra kitűzött „Aranyvirág” operette helyett „Az ördög” megy s így a zenekar kellő időben s teljes számban megjelenhet a hangversenyen. A megjelenő közönséget a tegnap közölt műsor magas élvezetben fogja részesíteni, hangverseny után pedig a fiatal-ság a táncnak hódolhat a kitűnő zene mellett, melyet a háziezred és *Rác* Gyula zenekara szolgáltat. A hangversenyen társadalmunk összes előkelőségei megígérték megjelenésüket.

— A pumpoló cabaret. Fővárosi lakok is közölték volt, hogy *Patek* Béla dr. a megbukott Népszínház volt titkáranak vezetésével facér színészek és artisták daltársulatba verődtek össze s most kabarézni járják a vidéket. Egy hozzánk érkezett értesítés szerint a cabaret-társaság január hó 16. és 17-én Kassán is tart előadásokat. Nem volna szavunk a vállalkozásról, de miután a társaság állítólag a gyermekvédőliga nemes emberbaráti céljaira játszik, meg kell jegyeznünk a következőket: A ligának Kassán intenzíve működő szervezete van. A kéthetenként rendezett társadalmi zsurok a kassai közönség áldozatkészségének kimagasló megnyilatkozásai. Szívesen támogat Kassa társadalmi minden akciót, melyről meggyőződik, hogy valóban a jótékony-ságot szolgálja. Kassát tehát holmi kétes cabaretekkel fölrázni, adakozásra szólítani nem szükséges. A *Patek*-féle trupp ám keressen máshol boldogulást, ha tud, mert azt hisz-szük, az egész kirándulás első sorban a facér színészek és artisták létét akarja biztosítani. Hogy ehhez miért kellett a gyermekvédőligát cégérül használni, — igazán nem tudjuk.

— Az ujságíró megbecsülése. Szeged város intelligens közönsége, ahol csak szerét ejtheti, tüntetően kifejezést ad az ujságírók megbecsülésének. Nem frázisokkal, hogy így-ugy a „sajtó”, hanem komoly tettekkel. Most is megüresedett egy városatya mandátum, a szegedi függetlenségi párt, a kereskedők és iparosok, egyöntetű lelkesedéssel *Vass* Gézát, a Szegedi Napló felelős szerkesztőjét jelölték. A jelölő gyűlésen erősen hangsúlyozták azokat az érdemeiket, melyek *Vass* Gézát, aki tollával szolgálja a város érdekeit, a közügyek intézésére is hivatottá teszik.

— Egy kassai bűvész sikere. *Balthazar*, a világszerte ismert bűvész és illuziórista tudvalevően kassai lakos. A mikor a külföldön learatta a sikert, elismerésekkel és aranyakkal megrakodva tért vissza Kassára. Most is Oroszországból jött, ahol több nagy városban kitűnően sikerült előadásokat rendezett. Az orosz sajtó elragadtatással *dicseri* *Balthazárt*, akit szakmájában elsőnek tart a világ összes bűvészei között. *Balthazar* *Lodzban* 4 estére bérelte ki az *Appoló* színházat, az előadások iránt azonban oly nagy volt az érdeklődés, hogy 2 estével meghosszabbította vendégjátékát. A hatodik előadásról így ír a „*Kurier Lodzky*” című napilap: *Balthazárnak* szerencséje van. A hatodik estén ugyanolyan képet mutatott a színház, mint az előző estéken, vagyis az utolsó helyig megtelt a nézőtér. Igazán csodálatos, amit ez az ember mivel. Bekker

tanár óta még ilyen nem látott a lodzi közönség." Hasonlóan nagy sikerrel szerepelt Balthazar Varsó, Riga, Libau és stb. városokban. A sikeren felbuzdulva, egy hónap múlva, amikor megenyhül a tél, visszamegy Oroszországba és Szentpétervár, Moszkva, Kiev, Odessza és más nagy városokban tart előadásokat.

— A Színészegyesület ülése. Az Országos Színészegyesület tegnapielőtti Ditróy Mór elnöke alatt tanácsulést tartott. Nádasy József felszólalt a napirend előtt, mely szerint tudomására jutott, hogy Komjáthy János tanácsosi állásáról lemondott, indítványára kimondotta a tanács, hogy tekintettel Komjáthy Jánosnak elévülhetetlen érdemeire és arra, hogy ő a legbuzgóbb tanácsosok egyike, a lemondást tudomásul nem veszi, hanem megkéri az elnököt, hogy Komjáthy tanácsosi állásának megtartására bírja.

— Uj állások. Kossuth Ferenc kereskedelmi tárcájának ágazatában nagymérvű személyszaporítást tervezett s a törvényhozás ennek a szaporításnak költségeit meg is szavazta. E szerint a posta, táviráda és távbeszélőnél 100 tiszthelyettes, 1 segédhivatalban 13 állás, 40 állás a középiskolák negyedik osztályának megfelelő minősítéssel bíró személyzet létszámában, 100 kezelő, 199 szolgál, továbbá az igazgatás létszámában 12 tanácsos-főfelügyelő, s 22 titkár és felügyelői állás vár betöltésre. A postatakarékpénztár személyzetét 2 segédtitkár, 10 segédtitkár és 2 szolgál szaporítják. Az államépítészeti hivatalnál öt mérnöki főtanácsos és tizenöt műszaki tanácsosi állást szerveznek. Az új állások betöltésére vonatkozó munkálatok már befejeződtek, az egyes osztályok javaslatai már Sztéryny József államtitkár előtt vannak, aki azokat nemsokára Kossuth Ferenc elé terjeszti, úgy hogy a kereskedelmi miniszteri kinevezések nemsokára nyilvánosságra kerülnek. Lehet, hogy nem egyszerre, de sok idő nem fog eltelni, amíg az 1909-ik évi költségvetésben tervezett új állásokat mind betöltik.

— Angyal kellett! Fájdalmas gyász érte ifj. Haltenberger Béla kassai gyárost és nejét Kozma Gizella urnót. Margitka nevű 17 hónapos leánykájukat elragadta a halál. A bánatos szülőkkel öt kis testvér siratja az elhunytat.

— A trónörökös és a magyar szó. A magyar trón örököséről időnkint különös híreket vetnek a nyilvánosság forgatagába. Legsűrűbben azt a lehangoló hírt olvassuk, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg nem tud magyarul s amit ebből könnyű szerrel lehet következtetni: hogy nem érez velünk. Ennek a mendemondának erőteljes cáfolatául szolgál az a hír, amit most Békéscsabáról jelentenek. A trónörökös minap a kisjenői vadászatról utazott hazafelé. Szalonkocsiját Kétegyházaán átkapcsolták a Budapest felé haladó gyorsvonathoz. Kétegyházaig Fábry Sándor, az aradcsanádi egyesült vasutak vezérigazgatója vezette a vonatot s utközben udvariassági látogatást tett a főherceg szalonkocsijában. Mivel pedig azt hitte, hogy a trónörökös nem tud magyarul, előzékenységből német nyelven kérdezte tőle, hogy nem parancsol-e valamit. Nagy csodálkozására Ferenc Ferdinánd tiszta kiejtéssel magyarul válaszolt kérdésére és ugyan csak magyarul beszélgetett el néhány percig az igazgatóval. Valóban, az ilyen kellemes epizódok a legvilágosabban megcáfolják azokat a híreszteléseket, melyek a trónörökösöt magyargyűlölőként akarják feltüntetni.

— Széngáz mérgezés. Két diák ma éjjel kis hiba, hogy életével nem fizette meg a meleghez való ragaszkodást. Kuti József és Harontos Zsigmond diákokat, akik a Fő-utca 66. számú ház II-ik emeletén laktak, ma reggel alétan találta szállásadójuk. Orvost hivatott, aki megállapította, hogy a diákok széngázmérgezés következtében vesz-

tették el eszméletüket. Éjjelre ugyanis a diákok a kályhafüst elzáró szelepeit elzárták, hogy a meleg ki ne illanjon. Ez okozta a mérges gázok fejlődését. A két diákot hosszas élesztgetés után eszméletre térítették.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Részgyak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Színház.

— A sasfiók tegnapi előadásán zsufolásig megtelt a nézőtér. A címszereplő Étsy Emiliának, továbbá Faragó, Rácz és Fáy játéka sokat tapsolt a közönség.

— Műsorváltozás. A holnap estére hirdetett Aranyvirág operett előadása elmarad s szombat este Az ördög című vígjáték megy, Rácz Ede és Fáy Flórával a főszerepekben.

Színházi műsor:

Péntek: *Tatárjárás*. Operette.
Szombaton: *Az ördög*. Vígjáték.
Vasárnap: d. u. *Telen*. Népszimű.
este: *Forradalmi nász*. Szimű.
Hétfő: *Forradalmi nászinduló*.
Kedd: *Forradalmi nászinduló*.

TÁVIRAT — TELEFON.

A politikai helyzet.

Budapest, jan. 8.

Feltétlenül megbízható forrásból értesülünk, hogy a politikai helyzet általában válságosnak mondható és ennek a következménye, a legújabb szabadelvű mozgolódás, amelynek azonban a politikai alakulásra nagyobb befolyása nem lesz.

Bécsben tisztában vannak azzal, hogy a mostani kormány bukása csak a függetlenségi párt teljes uralomra jutását tenné aktuálissá. Keresik tehát a módját annak, hogy a mai kormány megmaradjon és ennek érdekében áldozatra is készek.

Wekerle bécsi útja lehetővé tette a kartell-bankot, amelynek árán a függetlenségi párt elégedetlen elemei is megnyugodnak és a kormány pozíciója ez által még két évre megerősödik, hogy a kartell-bankot, a létszámemelést és a végleges házszabályrevíziót megvalósítsa.

Csukaszürke honvédek.

Budapest, jan. 8.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ezentul a honvédség épen olyan csukaszürke egyenruhát fog viselni, mint a közös hadsereg. A különbség egy vékony szegélyes csik lesz.

A debreceni választmány.

Debrecen, jan. 8.

A debreceni központi választmány a harmadik kerületben január 28-ra tűzte ki a választást. A hivatalos jelölt Csanak János földbirtokos, akinek egyik ellenjelöltje gróf Degenfeld

József lesz pártönkivüli programmal, de a balpárt is állít jelöltet.

A nagyváradai püspökség.

Budapest, jan. 8.

A nagyváradai püspökség legkömolyabb jelöltje ujabban *Giesswein* Sándor kanonok, néppárti képviselő.

A balkáni forrongás.

Belgrád, jan. 8.

A szerb lapok mindentéle valótlann hirt közölnek Boszniából. Legutóbb azt írták, hogy 17 katona megbolondult.

Konstantinápoly, jan. 8.

A nagyvezér kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország tavaszra nem kerülheti el a háborút. *Palavicini* nagykövet visszajön, mert a kormány mitsem tesz a bojkott megszüntetésére.

Kazánrobbanás.

Arad, jan. 8.

A Neumann Testvérek szeszgyárában egy kazán egy munkásfiu cigarettájától felrobbant és egy munkás életét vesztette.

Nagy fizetésektelenség.

Budapest, jan. 8.

Fried Vilmos Andrassy-uti divatterkeskedő, fizetésektelenséget jelentett. Passivái meghaladják a félmillió koronát.

Porrá égett gyermekek.

Hódmezővásárhely, jan. 8.

Kardos József gazdag polgár két gyermeke a felborult petroleumlámpától porrá égett. Az anya beleőrült fájdalmába.

Elsülyedt gőzös.

Róma, jan. 8.

A Nordstem gőzös, amely Messina felé igyekezett mentési célból, elsülyedt és a legénység a tengerbe veszett.

Kassai Nemzeti Színház.

1909. január hó 8-án (páros)

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly.
Zenéjét szerzte: Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Lohonyai, altábornagy	— — —	Faragó Ödön
Treszka, a leánya	— — —	Étsy Emilia
Riza, báróné	— — —	Várady Margit
Imrédy, huszárkapitány	— — —	Dr. Rácz Ede
Lórentey, főhadnagy	— — —	Pápay Lajos
Elekes, hadnagy	— — —	Szomorj Miklós
Wallerstein, bakahadnagy	— — —	Magyar Lajos
Mogyoróssy, huszáronkentes	— — —	Mezey Margit
Virág, strázsamester	— — —	Burányi Ferenc
Turi, szakaszvezető	— — —	Miskey József
Gerő, intéző	— — —	Ujvári Lajos
Bence, béresgazda	— — —	Bartha István
Wufka, ezredes	— — —	Serfőzy Gy.

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala **Kossuth Lajos-utca 16.**

FELDMANN HERMAN KASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és flu-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház).

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán** 40 év óta fennálló**férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat**

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentul összes áruimat

szigoruan betartott szabott árakmellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyobbbrést — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanusított szives bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszöve-
tekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HERMAN.**BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA**

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

ELSŐ KASSAI
KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből. Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb discrétióval intézettek el.

o o o **LELKIISMERETES MUNKA.** o o o**STEINER ADOLF ÉS TSA**

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki. Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője.

o o Tessék költségvetést kerni — díjtalan. o o

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel: tétélek mellett eladók. Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castélnuovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 1/2, Cattaróig csak 26 óra.**Fiume-Velence:** hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés**Fiume-Ancona:** hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minisiterium 4965. eln. szám alatt az állami tanintézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállítás legmagasabb kitüntetés Grand Prix I

A látható írásu ADLER írógép elismerve az írógépek remeke! Azon előnyök, melyek más írógépeken egyenkint észlelhetők, itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságl

Rendkívül egyszerű kezelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a legtartósabb írógép!

Magyarországi vezérképviselő

John Rezső

Budapest, VI. Teréz-körut 22.

Prospektus, irásmintha ingyen és bérmentve.

Makulatura papir

kicsiben és nagyban jutányos áron kapható

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán, Kossuth u. 16. (Bejárat a Fazekas-utca felől).

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.